

MŪSŲ LIETUVA

NR 13 (1339) XXVI. 1974 M. KOVO - MARČO 28 D.

76 centavų

R. Juatindiba, 20 - Caixa Postal 4421 - 01000 São Paulo, SP

Tel. 273-0338

Plačiau Pasaulyje

HELSINKI Suomijoje įvyko septynių kraštų atstovų pasitarimas kovo 22. Jame pradėta išdirbti sutartis Baltijos jūros ekologijai išlaikyti ir jūros gyvūnams išgelbėti nuo pramonės taršos. Dalyvavo žinovai iš Danijos, Suomijos, Vokietijos, Rytų Vokietijos, Švedijos ir Sovietų Sąjungos.

PEKINGAS. Sinkiang provincijoje kiniečiai sulaukė sovietų malūnsparnį ir jo igula, nusileidusius Kinijos žemėje. Sovietai teigia, kad priežastimi buvo netikėtos oras, o kiniečiai kaltina sovietus karine žvalgyba, kadangi toje srityje yra kiniečių branduolinės energijos tyrimo stotis.

WASHINGTONAS. Užsienio reikalų ministras H. Kissingeris išvyko kelionei per Bonną ir Maskvą, kurioje ruoš dirva prezidento Niksono kelionei birželio mėnesį. Grįždamas sustos Anglijoje.

LONDONAS. Anglų spaudžiama Europos Bendroji rinka pakėlė žemės ūkio produktų kainą.

ROMA. Pavel Litvinov, garsus chemikas, atvyko į Italiją ir su šeima imigruos į JAV-bes. Sovietijoje buvo vienas žymesnių valdžios kritikų.

RIO DE JANEIRO. Tarp Guanabaro ir São Paulo pradėjo eiti greitieji traukiniai, išvystydami iki 140 km greičio. Manoma, kad ateityje nuvažiuos dar greičiau negu per dabartines 6:45 val.

SÃO SEBASTIÃO. Lietingų dienų metu du laivai įklimpo šioje apylinkėje. Japonų naftos laivas prakiuro, ir apie 4000 litrų žibalo ištekėjo jūron, suterdami vandenį ir krantus.

BRASÍLIA. Kovo 31 valdžia mini dešimtį metų nuo 1964 metų Revoliucijos. Prezidentas Geisel apžvelgė valdžios per tą dešimtmetį nuveiktus darbus.

Metinėje Pabaltiečių komiteto vakarienėje (iš k. į d.) latvių prof. V. Nehmi, pastorius J. Mekss, garbės pirm. dep. Dulce Sales Cunha Braga, Estijos konsulas F. Saukas. Už jų estų Solange ir Olav Saukai, kun. A. Saulaitis, latvių p. kpt. W. Pantuška, lpt. J. Čiuvinskas. (Nuotrauka R. Idikos).

ŠIAME NUMERYJE:

- Nauja BLB valdyba - 1 psl.
- Liet. Kat. Bažnyčios kronika - 1.
- Pasaulio lietuviai - 2 psl.
- Vyskupų laiškas lietuviams - 3 p.
- Šiaurės Airija šiandien - 3 psl.
- Kas naujo Vietname - 4 psl.
- Lietuvė karati meistrė - 5 psl.
- IV-toji studijų diena - 6 psl.
- Balandžio pirmoji - 6 psl.
- Kazio Bradūno knyga - 7 psl.
- Nobelio mokslo premija - 7 psl.
- Religinio gyvenimo žinios - 9 psl.
- Mūsų padangėje - 9 ir 10 psl.
- Veiklos kalendorius - 10 psl.

SOVIETAI ĮTEIKĖ GINTARO

Sovietų Sąjungos ambasadorius sostinėje Brasilia per iškilmes įteikė naujojo prezidento Ernesto Geisel žmonai Lucy brangią dovaną - gintarinius karolius. Ambasadorius Žukov atrodo, negalėjo rasti geresnės dovanos savo tėvynėje, tai padovanojo dovaną, kuri buvo "Didžiojo brolio" atimta iš Lietuvos arba iš Mažosios Lietuvos pakrančių.

Pabaltijo parodų ir anksčiau vykusių atskirų lietuvių parodų proga brazilai turi progos sužinoti, kad gintaras yra Lietuvos ar Latvijos krantų "auksas", ir ateityje jie šį brangakmenį suriša su šiais dviem kraštais. Jeigu kas nors nepaaiškina, iš kur yra kilęs gintaras, apie ką galvos prezidento žmona, nešiodama lietuviškus karolius? Tai būtų ir tinkamas pavyzdys kaip okupantas pasisavina viską, ką pavergtuose kraštuose randa.

BENDRUOMENĖS VALDYBOJE

Naujai išrinktoji Brazilijos Lietuvių Bendruomenės Taryba savo pirmajame posėdyje kovo 21 išrinko Tarybos prezidiumą ir BLB valdybą. Tarybos pirmininku išrinktas inž. Arūnas Steponaitis, kuris 1972 metais buvo Brazilijos jaunimo atstovų vadovas ir ekskursijos į JAV organizacinio komiteto pirmininkas. Vicepirmininko pareigas teko kun. A. Saulaičiui, pereinamoje kadencijoje buvusiam spaudos komisijos vedėjui, o sekretoriumi tapo Alfonsas D. Petraitis, buvęs valdybos pirmininku. Taryba susirenka keleta kartų per metus ir sprendžia esminius BLB klausimus.

Išrinkta ši valdyba 1974-1976 metams: pirmininku adv. Algirdas Sliosoraitis, buvęs valdybos sekretoriumi; vicepirmininku inž. Gražvydas Bačelis, BLB Akademikų sambūrio valdybos narys; išdinininku Petras Bareišis; sekretoriais: kun. Pranas Gavėnas, buvęs valdybos vicepirm., ir Geny Žarkauskaitė; valdybos nariais išrinkti Stasė Lukoševičienė ir Aldona Valavičienė, kurią valdyba kooptavo.

Pereitos kadencijos revizijos komisijos pranešimą perskaitė Magdalena Vinkšnaitienė. Dviejų metų BLB apyvarta buvo beveik Cr\$ 26.000. Komisija pažymėjo, kad reikėtų daugiau pastangų dėti neturtingų lietuvių šalpai.

Rinkiminės komisijos pirm. J. Čiuvinskas pristatė davinius, kurių santrauka buvo atspausdinta pereinamoje ML numeryje: balsavo iš viso 645 asmens. Į 15-os asmenų Tarybą išrinkti 9 nauji asmens. Rinkimus praveisti padėjo geras būrys jaunimo.

Naujoji taryba taip pat pradėjo sudaryti komisijų sąstatą, įsteigda-

ma ir naują Ryšių komisiją, kuri stengsis daugiau rūpintis São Paulo apylinkės bairais ir kitų miestų lietuviais. Jau veikiančios komisijos yra: spaudos, švietimo, stipendijų, jaunimo, šalpos, finansų ir pabaltiečių.

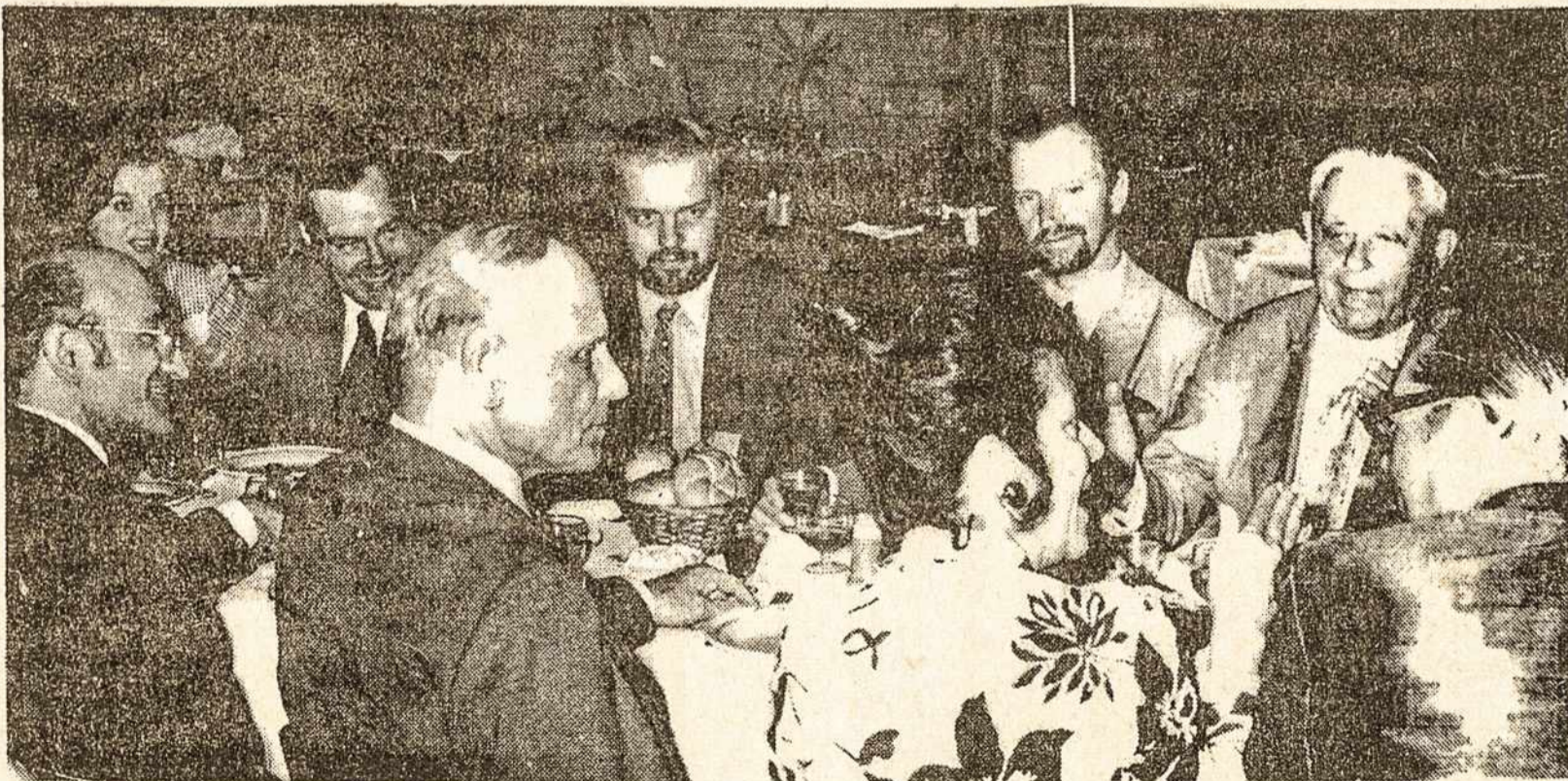
Naujosios valdybos narių amžiaus vidurkis yra apie 40 metų; visų BLB rinkimų kandidatų amžiaus vidurkis buvo 45 metai.

PABALTIEČIŲ ŽINIOS

Pabaltiečių komitetas São Paulo nusprendė šių metų birželio įvykių minėjimą jungti su metine išvyka. Broliškumo diena - „Dia de Confraternização“ įvyks birželio 9, miesto stovyklų centre - Centro Municipal de Campismo.

Metinė pabaltiečių kultūros ir liaudies meno paroda numatyta rugpiūčio 1-13. Ši ketvirtoji iš eilės paroda įvyktų vėl Rooseveltto aikštėje.

Kovo 20 mirus Estijos konsulo F. Sauko motinai Amalijai Saukas, lietuvius laidotuvėse atstovavo kpt. J. Čiuvinskas ir kun. A. Saulaitis.

VIETOJ ŽOLINĖS — “DERLIAUS NUĖJIMO ATLAIDAI”

(Vietoj Žolinės — “derliaus nuėmimo atlaidai”)

VILNIAUS ARKIVYSKUPIJA

Vilnius. 1973 m. rugpiūčio mėn. pradžioje Religijų reikalų tarybos įgaliotinio pavaduotojas Murnikovas pranešė Lietuvos vyskupams ir valdytojams, kad rugpiūčio mėnesį “dėl derliaus

nuėmimo” nebus galima sekmdieniais ir per Žolinę (rugpiūčio 15) teikti Sutvirtinimo sakramento.

Vysk. R. Krikščiušas Panevėžio vyskupijos kunigam pranešė, kad dėl derliaus nuėmimo reikia atidėti vėlesniam laikui net atlaidų iškilmes. Kunigai at-

laidus šventė kaip anksčiau valdžia nediršo kištis.

Rugpiūčio 5 kunigai iš sakyklų informavo tikinčiuosius apie Sutvirtinimo sakramento atidėjimą vėlesniam laikui. Drąsesnėji kunigai atvirai nurodė tikrąsias draudimo priežastis.

Murnikovui ir kitiems valdžios atstovams rūpėjo sukliudyti tūkstančiams vaikų jiems patogiausiu metu priimti Sutvirtinimo sakramentą. (tęsa 4 psl.)

URUGVAJUS

Auksinę vedybų sukaktį Montevidejuje šventė Pranė ir Juozas Doreliai iškilmingose Mišiose atnašautose kun. St. Grigaliūno ir kun. J. Giedrio. Per pamaldas giedojo jų vaikaičiai Cecilija, Marcelė ir Teresė, vargonais palydėjo sūnus Vytautas, giedojo „Aido“ choras, kuriam priklauso abu sukaktuviniai.

Urugvajaus vidutiniųjų tautinių šokių grupės „Rintukų“ stovykla įvyko kolonijos stovyklavietėje Neringoje, Shangrila vasarvietėje. Dalyvavo 15 vaikų, vadovavo Vyt. Dorelis.

ANGLIJA

Anglijoje tarptautiniame mokslininkų seminare su paskaita dalyvavo dr. V. M. Vasyliūnas iš Bostono.

Londono National Film teatre rodyta Jono Meko filmas „Kelionės į Lietuvą prisiminimai“, kuris apžvelgia naujų ateivių gyvenimą JAV-se, Jono ir Adolfo Mekų grįžimą po 25-ųjų metų tėviškėn prie Biržų. Filmą trunka 85 minutes, parodo daugiausia filmo kūrėjo draugus ir gimines prie kasdienių darbų.

IZRAELIS

Į Izraelį imigravo du žydų kilmės rašytojai iš Lietuvos - Ichokas Meras, parašęs autobiografiją „Geltonas lopas“, romanas „Lygiosios trunka akimirka“ ir „Ant ko laikosi pasaulis“, ir Girša Oserovičius, rašęs žydų kalba.

BELGIJA

Vysk. Boleslovas Sloskans, lietuviškai kalbąs latvis, Belgijoje minėjo 80ties metų sukaktį. Buvo 1926 m. slaptai konsekruotas vyskupu Maskvoje, tada suimtas ir šešeris metus kalintas, grąžintas į Latviją, o po karo rūpinasi latvių išeivių sielovada.

Belgijos lietuvių katalikų sielovada ilgus metus rūpinęsis k. J. Danauskas dėl sveikatos iš pareigų atsisakė. Pagal Europos lietuvių vyskupo A. Deksnio patarkymą, jo pareigas perims k. J. Petrošius, gyvenęs Paryžiuje, kuris aptarnaus dar Olandijos ir Liuksemburgo lietuvius.

JAPONIJA

Pasauliniame pedagogikos suvažiavime Japonijos sostinėje įžanginę paskaitą skaitė prof. A. Ramūnas.

PASAULIO LIETUVIAI

KOLUMBIJA

Kolumbijos sostinės Bogotos Liet. Bendruomenės valdyba paskelbė konkursą jaunimui Lietuvos istorijos temomis. Rašiniai gali būti ispanų arba lietuvių kalbomis, dalyvauja jaunuoliai iki 21 metų. Numatytos ir premijos.

Prof. dr. Juozo Zarankos vadovaujamas lietuvių kalbos kursas Bogotoje lanko 22 asmens. Mieste yra 168 lietuviai, įskaitant mišrių šeimų narius.

VOKIETIJA

Prel. dr. Petras Celiesius išrinktas naujuoju Pasaulio Lietuvių, Katalikų Federacijos Vakarų Europos centro valdybos pirminku.

Vysk. Antanas Deksnys suteikė Sutvirtinimo Sakramentą šešiolikai Vasario 16 gimnazijos (Vokietijoje) mokinių.

Bad Woerishofene, Europos lietuvių sielovados centre, įvyko Lietuvių diena, kurioje dalyvavo dvasiškiai, tautinių šokių grupė, paskaitininkai. Ten pat vysk. A. Deksnys pašventino Tevų marijonų namus;

Liuteronų ruoštame išeivijos ir tremties kunigų bei darbuotojų pasitarime Vak. Vokietijoje dalyvavo apie 50 asmenų, įskaitant lietuvius kun. senj. A. Kelerį, senj. A. Gelžinį, senj. J. Urdzę, M. Klumbį ir kitus. Lietuvių vardu kun. A. Keleris davė pranešimą apie lietuvių liuteronų gyvenimą ir veiklą. Pamaldose paminėtas 1973 VIII 4 miręs kun. Julius Stanaitis iš Europos.

Vokiečių leidykla Goettin-gene išleido ketvirtą Aleksandro Kuršaičio lietuvių-vokiečių žodyno tomą, užbaigiantį 2778 psl. veikalą. A. Kuršaitis ilgus metus dėstė Tūlžės gimnazijoje, jau yra miręs.

VATIKANAS

Vatikano radijo stotis šiuo metu transliuoja į Lietuvą programą sekmadieniais (6:30 val., 48,90 m. ir 25,55 m ilgio bangomis) ir kitomis dienomis 18:20 val. 48,90 ir 41,92 m ilgio bangomis, Lietuvos laiku. Brazilijos laiką sužinoti reikalinga atimti šešias valandas.

AUSTRALIJA

Australijoje gastroliavo Clevelando (JAV) Simfoninis orkestras, kuriame groja smuikininkas Vytautas Kušleika, kurį globojo Pietų Australijos simfoninio orkestro smuikininkas P. Matiukas.

Prie Sidnio lietuvių klubo Australijoje įrengta ir pašventinta Jaunimo patalpa - garažas, kurio pertaisymą organizavo Lietuvių Bendruomenė, atliko savanoriai ir apmokėjo pats klubas. Brisbanės lietuvių kapelionas kun. P. Bažinskas nupirko didokus namus ir pavedė naudotis Lietuvių Bendruomenei. Patys lietuviai savanoriškai namus taiso ir tvarko.

ARGENTINA

Argentinos lietuvių atstovai aplankė lietuvius senelius, esančius valdžios prieglaudoje Pilar mieste. Svečiai seneliams suruošė vaišes, o prieglaudai paaukojo 80.000 pėzų lietuviams seneliams padėti.

Berisso, Argentinoje, lietuvaite Adriana Jočytė Ensena-dos miesto gitaros ir dainos varžybose laimėjo II premiją.

Lietuviai gausiai dalyvavo JAV ambasadoriaus Argentinoje išleistuvėse, įteikdami dovanas ir dainuodami lietuviškas dainas. Atstovybės patarėju yra dr. Vytautas Dambra.

Pagal Argentinos Liet. organizacijų ir spaudos tarybos pir. A. Mičiūdo pranešimą Buenos Airėse vasario 18 kovo 1 vėl vyko lietuvių tautodailės paroda, kuriai vietos davė Kanados bankas.

Argentinos lietuviai Aušros Vartų parapijoje, Avellanedoje, paminėjo Marijonų vienuolijos 300 metų sukaktį. Ta proga buvo šv. Cecilijos choro, vadovaujamo P. Stausko, bažnytinis koncertas ir vaišės visiems dalyviams.

Argentinos Lietuvių Organizacijų ir Spaudos Taryba siunčia kvietimą į JAV, prašydami, kad atvyktų koncertuoti R. Babicko vadovaujamas Clevelando vyrų oktetas ir muziko D. Lapinsko muzikinės komedijos grupė.

ITALIJA

Prel. L. Tulaba, šv. Kazimiero lietuvių kolegijos rektorius Romoje, pranešė visuomenei apie kolegijos gyvenimą ir veiklą. 1972 metais buvo kunigais išventinti trys kolegijos klierikai*Pr. Jaraška, N. Vogtas ir D. Valentis. 1973 metais išventinti J. Volodka ir vienas slovakas. Pernai priimti trys - du italai ir lietuvis Jonas Prūsaitis. Lietuviai, norį stoti į kunigus šv. Kazimiero kolegijoje, gali kreiptis Collegio Lituano San Casimiro Via Casal Monferato, 20 - Roma

Prof. kun. Paulius Rabikauskas, Gregorianumo universiteto Romoje istorijos fakulteto dekanas, suredagavęs Vilniaus ir Žemaičių vyskupų pranešimus šv. Sostui Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos laikais, dabar ruošia antrą tomą, apimantį Seinų, Livonijos, Lucko ir Mogiliavo vyskupijas.

Italų knygų leidykla „Tedeschi“ išleido Vak. Vokietijoje gyvenančio Kosto Rauduvės knygą: „Balsai iš anapus“, kurioje jis aprašo tariamai jo girdėtus 7.200 mirusiųjų balsus, užrašytus per aštuoneris metus.

Jau dvidešimt metų Tėvai saleziečiai rengia vasaros stovyklas 10 - 15 metų amžiaus berniukams ir mergaitėms šiaurės Italijoje, taip pat priima jaunimo grupes ir šeimas saleziečių centre, Romos priemiestyje Frascati. Kreiptis šiuo adresu: Lituani Don Bosco, Via Collo na 2, 00044 Frascati—Roma.

SVEDIJA

Stockholmo universiteto lektorius J. Lingis 1973-1974 metais skaitė paskaitų ciklą apie lietuvių liaudies dainų poetiką.

V. Meilus yra Kanados ambasados patarėjas Stockholme, Švedijoje.

SVEICARIJA

Šveicarijos Lietuvių Bendruomenės valdyba krašto užsienio reikalų ministrui pasiuntė memorandumą dėl Pabaltijo kraštų padėties ryšium su Ženevoje vykusia Europos saugumo konferencija.

AFRIKA

Prel. Jonas Bulaitis, Anglijoje gimęs lietuvis, dirba Vatikano atstovybeje Kenijoje, anksčiau buvęs Korėjoje ir Čilėje.

BRANGŪS LIETUVIAI, BROLIAI IR SESĖS KRISTUJE IR ŠIANDIEN KENČIANČIOS MŪSŲ TAUTOS NARIAI -

Pradėjome ypatingų metų gavėnią skirtą dvasiniai atsinaujinti ir pasiruošti šventiesiems - jubiliejiniams metams. Žmogus pastoviai gyvenęs Dievo malonėje net pats nelengvai suvokia, kokios reikšmės tai yra jam ir kitų žmonių gyvenimui.

Mūsų žemiskoje būtyje nėra nieko už tai svarbesnio. Iš kitos pusės, negali būti nelaimingesnio įvykio už tą, kad Dievas išėitu iš žmogaus širdies, iš šeimos židinio. Toks įvykis yra perdidelis, kad jį lengvai suprastum ar galėtum išreikšti trumpu žodžiu. Tai pajusti ir suprasti padeda tik gyvenimo liūdna patirtis, deja, neretai ir ne vienam sunkiai pataisoma.

Mūsų tauta ne kartą pasirodė turinti gilią išmintį. Tą išmintį ji ir dabar parodo tokią, kokią skaitome Lietuvoje slaptai užrašomose, sovietų gaudomose, mus nelengvai pasiekiančiose kronikose. Kurie jau skaitėte jų nors ištraukas, kiekvienas norėtų te savo dvasia derintis su tais Lietuvoje ar svetur vergijoje, kurių visas elgesys yra viešas ir drąsus išpažinimas ištikimybės Dievui ir Tėvynei. Bedieviško materializmo ir skurdo varginami jie didvyriškai liudija, kaip jie vertina tikėjimą ir religinį gyvenimą. Nepaisydami teroro ir bausmių, jie nesiliauja mokę savąjį jaunimą mąstyti ir gyventi su Dievu, svajoja net pačią Rusiją apšviesti Kristaus šviesa. Pasitikėdami Dievu jie stengiasi ir tikisi iškovoti laisvę Lietuvai ir savo tautai.

Lietuviai laisvame pasaulyje turime savo tarpe nemažai tokių, kurie pasigerėtinai dar-

buojasi ir aukojasi savos tautos, jos krikščioniškos dvasios, jos kalbos, kultūros išlaikymui ir Lietuvos išlaisvinimui. Ši mūsų gavėnia tebūna vispusiškai pilna. Visi melskimės ir darbuokimės. Kuriuose darbuose negali me patys asmeninai dalyvauti, remkime juos aukomis.

Laisvas krikščioniškas pasaulis dabar mini dvasinio atginimo metus. Mums niekas nekliudo minėti juos, kaip sugebame. Lietuviai juos paminėsime gal masiniu susivažiavimu Washingtone ar kitu mūsų pačių dvasiniai paskatai ir bendrai maldai už savo tautą, už jos mirusius kankinius.

Pirmoje vietoje tačiau pasirūpinkime asmeninai susitaikyti ir suartėti su Dievu, su Bažnyčia, susitaikyti au artimu.

Ateinančiais 1975 šventaisiais metais pratomas viso pasaulio lietuvių katalikų atstovų susivažiavimas Romoje. Mums niekas nekliudo savo dvasinį gyvenimą gyvinti, gilinti skaityba, religinėmis praktikomis. Gi Lietuvoje šiuo metu vyksta dar žiauresnis negu iki šiol religijos mokymo ir praktikavimo persekiojimas. Kultūringi, išsilavinę, net akademikai lietuvai ten yra verčiami klausyti neišmanėlių piktžodžiavimų Dievui, viskam kas šventą, ir jiems neleidžiama j tai atsakyti ne tik viešai apauodoje, bet nė gyvu žodžiu. Laisvame pasaulyje kiekvienas lietuvis norėtų jiems padėti. Deja, pavergėjas to neleidžia.

Lietuviai kunigai iš laisvo pasaulio negali vyksti į Lietuvą pavaduoti iškankintus, išvargintus Lietuvos kunigus, negalime nusiųsti Lietuvos religinės literatūros. Galime tačiau jiems padėti savomis maldomis ir, nors ribotai, aukomis. Reikia ruošti ir tikėtis, kad netolimoje ateityje bus įmanoma padėti daugiau. Kiekvienas lietuvis katalikas turėtų laikyti sau moraline pareiga remti tuos

reikalus per Lietuvių Katalikų Religinę Salpą.

Mūsų šiandien gyvenančių yra pareiga pa siruošti ateičiai. Prasmingiausias pasiruošimas būtų lietuvių jaunimo užsidegimas su teikti savo tautai Lietuvoje dvasinę pagalbą. Turėtume visi lietuviai melstis ir darbuotis kad mūsų jaunimo tarpe atsinaujintų ta dvasinė ugnis, kuri dabar uždegtų visą išeiviją, o laikui atėjus pasiektų ir Lietuvą. Turėtų būti visu troškimas, kad besimonkantis jaunimas pripildytų mūsų šv. Kazimiero kolegiją Romoje, vienolynus, kaip tai buvo dar tik prieš kelis metus.

Subrendusieji, kuriems jau pervėdu galvoti apie kunigystę ar vienuolinį gyvenimą, turėtų sutelkti visas pastangas, kas išauklėjus tą dvasią jaunimo tarpe ir kad prie Lietuvių Katalikų Religinės Salpos išugdžius fondą ateičiai, iš kurio patirtų pagalbą Lietuvoje besiaukoją kunigai, vienuoliai, visos tautos dvasinis atgimimas, per kurį kada nors atsinaujintų dabar išniekintos istorinės Lietuvos šventovės: Vilniaus katedra su šv. Kazimiero karstu, šv. Kazimiero bažnyčia ir kitos.

O, kad šie metai ir jų gavėnia kiekvienam lietuviui būtų, dvasinės šviesos, dvasinio atgimimo, didesnio suartėjimo su Dievu metai, kad mūsų dvasinį atgimimą pajustų dvasios didvyriai ir Lietuvoje. Kas nesuprastų, kaip brangios būtų šios srities geros naujienos Lietuvos žmonėms? Tad linkime kiekvienam lietuviui šią, gavėnią taip praleisti, kad neto lima Velykų šventė būtų visiems tarsi naujų laikų pradžia.

Nuoširdžiai su jumis Dievo ir Tėvynės meilėje.

Vyskupas Vincentas Brizgys,
Vyskupas Antanas Deksnys.

Petras Pakalnis

ŠIAURES AIRIJA

Suprasdami, kad be reikalo priešinamasi airių nepriklausomybės pastangomis, 1921 m. gruodžio 6 d. anglų ir airių įgaliotiniai pasirašė taikos sutartį, kuria buvo įsteigta Laisva Airių Valstybė. Tačiau toji sutartis nepatenkino visų airių norų, nes toji nauja valstybė pasiliko įjungta į Britų Imperiją, o šiaurinė Airijos dalis, taip vadinamas Ulsteris, buvo atskirta nuo Airijos.

Laisvoji Airijos Valstybė apėmė 26 apskritis, šiaurinė dalis - 6. Abi Airijos dalys turėjo savo parlamentus bei ministerių kabinetus ir valdėsi atskirai. Kadangi Ulsteris priklausė Anglijai, jo piliečiai rinkdavo atstovus į Anglijos parlamentą.

Vos sukūrus naują valstybę, dviejų Ulsterio apskričių gyventojai pageidavo prisijungti prie laisvosios Airijos Valstybės.

1924 m. buvo įsteigta komisija, kuri turėjo ištirti jų norus. Komisija dirbo lėtai ir tik sekančiais metais pranešė, kad daugu-

ma gyventojų nori pasilikti prie Anglijos.

Airiai turėjo daug kitų problemų ir laikinai nusileido komisijos sprendimui. Bet nepaisant Ulsterio gyventojų protesto, Airija 1937 m. priėmė naują konstituciją, kuria panaikino gubernatoriaus valdžią ir išsirinko prezidentą. Laisvoji Airijos Valstybė gavo kitą vardą - Airija.

Bet airiams patrijotas, gyvenantiems Ulsteryje, to neužteko. Susibūrę į taip vadinamą Airijos Respublikos Armiją, jie pradėjo sprogdinti bombas ir norėjo prisijungti prie Airijos. Bet kilus antram pasauliniam karui jie aprimo, nes Airija paskelbė griežtą neutralumą. Tais pačiais metais Ulsteryje įvyko rinkimai, per kuriuos dauguma piliečių pasisakė, kad nori priklausyti Anglijai.

Airijos Respublikos Armijos kovos prieš protestantų valdžią pagyvėjo prieš porą metų. Matydami, kad nėra jokios vilties geruoju prijungti Ulsterį prie Airijos ir nuolatos įvairiais būdais protestantų varginami, airiai patriotai sukėlė demonstracijas, kurios, deja, pasibaigė kruvinais katalikų ir protestantų su-

sirėmimais.

Norėdama išvengti kraujo praliejimo, Anglija nusiuntė į Ulsterį kariuomenės dalinius. Pradžioje tie daliniai katalikams buvo palankūs. Bet kilus įvairiems nesusipratimams, Airijos

Respublikos Armijos kariai pradėjo ir į juos šaudyti. Tuomet Anglija suspendavo Ulsterio ministrų kabinetą ir krašto valdžią pavedė vienam parlamento

(tąsa 4 psl.)

Lietuvių naujo Kultūros Židinio
New Yorke salė. (Darbininko klišė)

LIET. BAŽNYČIOS KRONIKA (iš 1 o.)

Sutvirtinimo sakramento teikimo uždraudimas yra grubus valdžios kišimasis į religinį kultą.

(Ilgalotinis skaito LKB Kroniką):

1973.V.8 naujasis Religijų reikalų tarybos įgaliotinis K. Tumėnas susišaukė einančius pareigas vyskopus ir valdytojus pirmą kartą pažinčiai. Jis buvęs labai mandagus, žadėjo visur padėti, juoti leidimą katekizmo išleidimui, devocionalijų gaminiui Paskui, susirinkusiems parodęs "LKB Kronikos" penktą numerį, apgailestavo, kad šis leidinys "šmeižias" tarybinę tikrovę, yra skirtas užsieniui, kad prie jo nagus yra prikišę pinigai ir kad kažkam reikšią nukentėti. Kita didelė "blogybė" Lietuvos Katalikų Bažnyčios gyvenime yra parašų rinkimas po įvairiais pareiškimais.

Panašias mintis įgaliotinis K. Tumėnas išdėstė Šiaulių ir Joniškio dekanatų kunigams, pirmą kartą pokario metais susirinkusiems į dekanalinę konferenciją.

(Gėles prie Vytauto paminklo – nusikaltimas):

Vilniaus V. Kapsuko Universiteto studentai, suorganizavę turistinę kelionę po Dzūkiją, suplanavę aplankyti ir Lietuvos didžiojo kunigaikščio Vytauto paminklą Perlojoje (Varėnos raj.). Nusipirkę gėlių, devyniese iškelavo į žygį gegužės 13.

Atėję į Perloją, prie Vytauto paminklo padėjo gėles, bet neišdainavo, nei kalbų sakė. Juos čia atskė saugumo pareigūnas, vėliau telefonu iškvietęs kitus saugumiečius ir miliciją. Studentus, grįžtančius namo, kely sulaukė, grąžino į Perloją, ir prasidėjo tardymas. Ir štai kokie jo rezultatai: iš universiteto pašalinti trys aktyviausi, jau anksčiau įtarti studentai: Eugenijus Banys, Remigijus Kajeckas ir Pranas Grigas.

Pirmiausia jie pašalinti iš VLKJS (komsomolo) už komjaunuoliškos drausmės laužymą, o Kajeckas dar ir už nepastovias pažiūras (kratos metu rasta maldaknygė).

Iš universiteto išmesti visi trys už grubų drausmės laužymą. Prorektorius mokymo reikalams Sudavičius ir vadovybė kaltino studentus, kad be jokios progos nešė gėles prie Vytauto paminklo. Tai buvo, anot uni-

versiteto vadovybės, užmasukuotas Kalantos metinių minėjimas.

Nukentėję studentai, ieškodami teisybės ir užtarimo, kreipėsi net į Lietuvos KP centro komitetą. Ir čia jiems buvo atrėžta:

— Užtenka, kad padėjot gėles prie Vytauto — feodalo ir grobiko! Tai nesuderinama nei su komjaunuolio, nei su tarybinio žmogaus principingumu ir patriotiškumu.

Štai kaip vertinama mūsų tautos praeitis!

Petras Pakalnis

KAS NAUJO VIETNAME?

Mazdaug prieš vienerius metus Paryžiuje buvo pasirašyta sutartis, kuria Šiaurės ir Pietų Vietnamas tikėjosi nukloti kelią taikai. Sutartis numatė ginklų paliaubas, karo belaisvių grąžinimą per 60 dienų, tarptautinę komisiją, kuri prižiūrės sutarties vykdymą, atitraukimą svetimų kariuomenių iš Kambodijos ir Laos valstybių ir pan.

Pirmasis sutarties punktas buvo skrupulingai įvykdytas. Atėjus sutarties valandai, nutilo šūvių garsai ir abi pusės džiaugėsi paliaubomis. Netrukus buvo pradėtas vykdyti ir antras punktas. Visų pirma buvo pasikeista karo belaisvių sąrašais, o paskui pradėjo grįžti namo ir belaisviai.

Pietų Vietnamo belaisvių žmonos puolė vyrams ant kaklų, o Šiaurės Vietnamo belaisviai, keldamiesi per upę, išsirengė Pietų Vietname gautus marškinius ir sumetė juos į vandenį.

Sutarties vargai prasidėjo su tarptautinės priežiūros komisijos uždavinių. Komisiją sudarė lenkai, vengrai, kanadiečiai ir indonezai. Šiaurės Vietnamo komunistai atsisakė duoti komisijos nariams reikalingas susisiektimo priemones ir visokiais būdais pradėjo jų darbą trukdyti.

Kartą komunistai nušovė vieną komisijos helikopterį ir visa jo įgula užsimušė. Kai komunistai suėmė du kanadiečius ir neleido jiems susisiekti su savaisiais 18 dienų, kanadiečiai iš komisijos pasitraukė. Jų vietą užėmė iraniečiai. Bet ir vėliau komisijos darbas nebuvo sklandus, nes Lenkijos ir Vengrijos atstovai pūtė į vieną dūdą su Šiaurės Vietnamo komunistais.

Šiuo laiku tarptautinė priežiūros komisija veikia penkiose vietovėse ir negali atlikti savo uždavinio. Kiti Paryžiaus sutarties patarafai visiškai komunistų nepaisomi.

Sutartyje buvo parašyta, kad abi pusės negali didinti savo kariuomenių ir ginklų skaičiaus. Bet per pirmuosius 10 mėnesių po sutarties pasirašymo komunistai atgabeno į Pietų Vietnamą apie 75.000 naujų kariuomenių, apie 350 tankų ir tiek pat sunkiųjų artilerijos pabūklų. Penkioliktas sutarties paragrafas numatė, kuriose vietose komunistai galės pakeisti sugedusius ginklus naujais.

Bet komunistai ir to punkto nepaisė ir net nutiesė per džungles nau-

ją kelią einantį paraleliai su Ho Chi Minh keliu, kuriuo jie seniau gabendavo ginklus ir kareivius.

Žygiuodami tuo naujuoju keliu, komunistai galės pasiekti Pietų Vietnamo sostinę per vieną dieną. Paryžiaus sutartimi komunistai žadėjo padėti amerikiečiams surasti 1.300 JAV kariuomenių, dingusių džunglėse. Jų tėvai ir giminės norėtų sužinoti apie jų likimą. Jei jei jau mirę, tėvai norėtų palaidoti jų palaikus JAV žemėje. Tačiau komunistai atsisakė bendradarbiauti. Jie neįsileidžia į savo teritoriją nei JAV, nei tarptautinio Raudonojo Kryžiaus atstovų.

Praėjus tik kelioms dienoms nuo sutarties pasirašymo komunistai pradėjo žudyti Pietų Vietnamo kaimų seniūnus, mokytojus, policininkus ir valdininkus. Iki šiol nužudyta 12000 žmonių. Šiaurės ir Pietų Vietnamo kariuomenių susirėmimuose žuvo 13.000 Pietų Vietnamo kariuomenių. Sužeistųjų priskaitoma apie 50.000. Manoma, kad Šiaurės Vietnamo nuostoliai yra du kartus didesni.

Paryžiuje, kaip jau buvo minėta,

abi pusės prižadėjo atitraukti savo kariuomenės iš Kambodijos ir Laos. Pietų Vietnamas atitraukė, komunistai ne. Pietų Vietnamo prezidentas mano, kad komunistai kiekvieną dieną gali pulti Pietų Vietnamą ir yra tai galimybei pasiruošęs. Iš tiesų komunistai turi Pietų Vietname apie 170.000 kariuomenių armiją.

Pietų Vietnamas turi virš milijono kariuomenių ir daugybę JAV paliktų ginklų. Dėl viso ko JAV nusiuntė į Tongkino įlanką Midway lėktuvnešį ir karo lėktuvais dairosi, kas dedasi komunistų užimtoje teritorijoje. Pietų Vietnamo vyriausybės potvarkių pavojingoje zonoje esantiems kaimams uždrausta gabenti ryžius kitur, kad jie nepakliūtų į komunistų rankas. Komunistų užimtoje teritorijoje gyvena tik penki nuošimčiai Pietų Vietnamo piliečių.

Matydamas tą padėtį, JAV užsienio reikalų sekretorius kalbino Paryžiaus derybų partnerį, kad laikytųsi pasirašytos sutarties. Bet komunistai nekreipė į jo žodžius dėmesio ir toliau laužo pasirašyta sutartį.

Sydnejaus lietuvių choras Daina prie naujųjų operos rūmų kur dainavo atidarymo savaitėje.

ŠIAURĖS AIRIJA (iš 3 psl.)

nariui, William Whitelaw, suteikdama jam valstybės sekretoriaus titulą.

Šis, valdęs Ulsterį beveik dujus metus ir vedęs derybas tarp katalikų ir protestantų lyderių 6 mėnesius, galų gale rado abiejoms pusėms priimtina išėjimą.

Ulsteryje veikia trys politinės partijos: protestantų unijos partija, katalikų socialistų darbo partija ir sąjungos partija. Lapkričio mėnesio pabaigoje pakvietęs katalikų ir protestantų partijos lyderius užkandžiams, W. Whitelaw pasiūlė jiems sudaryti ministerių kabinetą, į kurį įeity 6 protestantų atstovai, 4 katalikų ir 1 sąjungos partijos atstovas.

Be to, keturių ministerių portfelių vietas jis pasiūlė lygiai katalikų ir sąjungos partijoms. Taigi, pagal jį Ulsterio ministerių kabinetas susidėtų iš 6 protestantų, 6 katalikų ir 3 sąjungos partijos atstovų. Tokiu būdu protestantų ir katalikų

pajėgos ministerių kabinete būtų gerai išbalansuotos. Ministerių kabineto pirmininku tapo protestantų atstovas, o vicepirmininku katalikų atstovas.

Tas W. Whitelaw pasiūlymas buvo katalikų ir protestantų priimtas. Jį atmetė protestantų ir katalikų ekstremistai, susibūrę į Savanorių Pajėgas ir Airijos Respublikos Armiją. Jos ryžosi ir toliau ginklu kovoti. Savanorių Pajėgos kovos už protestantų persvarą, o Airijos Respublikos Armija už tai, kad Ulsteris būtų priskirtas Airijai.

Tačiau kovoje kritus jau 905 Ulsterio piliečiams, dauguma gyventojų nori ramybės ir pritaria W. Whitelaw planui. Pats W. Whitelaw, pasirodęs Anglijos parlamente, pergyveno tikrą savo pastangų triumfą. Dabar naujam Ulsterio ministerių kabinetui teks atitaisyti daug klaidų ir skriaudų, kurias padarė įvairūs protestantų sudaryti ministerių kabinetai, valdę Ulsterį virš 50 metų.

JAVNYSTĖS AIDAS

NUO SIBIRO STOVYKLŲ IKI KARATI MEISTERĖS

Pokalbis su Sibiro tremtine A. Simanavičiene ir karati meistere Laima Simanavičiute

(PRAUGAI)

— Kuriais metais ir už ką Jūsų šeima buvo suimta, nubauta ir išvežta į Sibirą?

Pirmiausia leiskite man paaiškinti apie tremimus, suėmimus ir kalėjimus. Kai rusai 1944 m. sugrižo į Lietuvą, daug lietuvių be jokios kaltės, tardymo ir be jokio kalėjimo termino buvo išvežti į Rusiją.

Mūsų visa šeima partizanavo. Priklausėm Laisvės kovotojų sąjungai. Kovojome miškuose. Taip pat atlikdavome ryšininkų pareigas mieste. Būdami mieste ieškodavome ginklų ir juos perduodavome miško broliams. Mūsų grupės 10 žmonių žuvo 1945 m. birželio 11 d. netoli Raudondvario bunkeryje. Mūsų šeima buvo areštuota birželio 19 d. Kaune. Saugumo kariai apsupo namą (Aukštaičių g-vė 15 a) ir aplink išstatė minosvaidžius. Du rusai, kapitonas ir leitenantas, apie 6 val. ryto įsiveržė į vidų. Įvyko susišaudymas. Kapitonas krito negyvas prie mano miegamojo kambario durų. Leitenantas buvo sužeistas. Jis šliaužte iššliaužė į gatvę. Mudu su Leonu Virkiečiu (jis buvo mano sužadėtinis) nubėgome į penktąjį aukštą ir pasislėpėm pastogėje. Po penkių valandų saugumiečiai praardė čerpių stogą ir mus pagaliau suėmė. Viso suėmė penkis asmenis, įskaitant ir mano tėvus.

Mano sužadėtinis buvo nuteistas sušaudyti. Aš gavau 10 metų bausmę. Mano tėvai buvo teisiami atskirai.

— Prašyčiau papasakoti apie tolimesnius pergyvenimus.

— Mano keliai ėjo nuo Komi iki Sibiro ir Kazakstano. Pasiekusi Kazakstaną buvau patalpinta specialiaame lageryje, kur buvo išimtinai laisvomi politiniai kaliniai.

— Ar teko susitikti ir dirbti su kitais lietuviais?

— Daug, daug lietuvių ir lietuvių buvo visose lageriuose. Atlikę bausmes nebuvo leidžiami sugrižti į Lietuvą. Buvo tremiami į kitas tolimas vietas.

— Kaip pavyko ištrūkti ir

persikelti į JAV?

— Atlikusi 10 metų bausmę, aš turėjau pasilikti Kazakstane (Azijoje) Dolinkos kaime, netoli Karagandos, kur veikia didžiulės anglių kasyklos ir akmenų laužyklos. Po kurio laiko aš gavau darbą vadinamame teatre. Čia mokiau rusus ir kitų tautybių žmones šokti. Čia susipažinau ir su Pranu Simanavičium, už kurio ištekėjau. Po metų gimė Laimutė. Vėliau atvyko tėvelis. Praslinkus pusantro metų, atsirado ir mamytė. Mano tėvai ir aš buvome JAV piliečiai. Tai ilga istorija. Tėveliui vargais negalais pavyko pasiekti Maskvą. Paskui ir aš su tėveliu vogčiomis nuvykau į Maskvą ir gavome JAV pasus. Po pusės metų gavome leidimą vizoms. Deja, mano vyras ir dukterė pagal veikiančius įstatymus buvo Sovietų Sąjungos piliečiai ir negalėjo gauti išvažiavimo vizų. Teko kariauti su sovietinėmis staigomis 2½ metų. Rašėme laiškus Chruščiovui, Vorosilovui, Gromykui ir kitiems. Tačiau niekas negelbėjo. Pagaliau 1959 m. į Maskvoje vykstančią Amerikos parodą atvyko tuometinis viceprezidentas R. Nixonas ir pareikalavo mūsų šeimą išleisti. Kaip žinote, vėliau Amerikoje lankėsi Chruščiovas. Jis taip pat buvo paprašytas mus išleisti. Šie prašymai padėjo 1960 m. gruodžio 10 d. mūsų šeima laimingai pasiekė New Yorką. Gavome darbus ir įsikūrėme Washingtone.

— Jūs tikrai daug pergyvenote. Ar negalvojate viską surašyti ir išleisti knygos forma?

— Taip, reikėtų parašyti knygą. Tikrai pasakius, mums atvykus į JAV į mus kreipėsi Rasa Gustaitytė, kuri, pasinaudodama mūsų pasakojimais, parašė anglių kalba knygą.

— Sakykite, kas paskatino Laimą susidomėti karati?

— Laima, būdama graži ir patraukli mergaitė, būtų turėjusi daug vargo, jeigu nemokėtų apsiginti ir neturėtų savim pasitikėjimo. Nemažonai pasakyti, tačiau šiame krašte yra daug įvairių pavojų. Manysčiau, kad

apie tai nereikėtų man ir aiškinti. Prieš keletą metų mūsų Laimutė buvo užpuolęs būrys mergaičių. Todėl aš ir nutariau ją leisti į karati mokyklą. Viskas gerai pavyko. Ji gerai išmoko apsigynimo meno ir šio puikaus sporto. Nedaug jaunuolių yra pasiekę tokios jėgos ir technikos, kaip mūsų Laimutė. Mums būtų labai malonu sudaryti galimybes atidaryti savo mokyklą, kurioje Laima galėtų dirbti ir kitus mokytį. Plačiau apie karati tegul pasakoja Laimutė.

— Kuo skiriasi judo nuo karati?

— Judo prilygsta imtynėms, — aiškina Laima Simanavičiutė. — Karati reiškiasi kumščio smogimo ir kojos spyrimo technika. Tik smūgyje ir spyrime turi būti išvystyta jėga. Pavyzdžiui, aš lengvai kumščiu galiu perkirsti vieno inčo storio lentą.

— Leiskite nusistebėti! Na, o kuo skiriasi japonų, kiniečių karati technika nuo korėjiečių, kurią jūs praktikuojate?

— Skiriasi tik savo formomis. Tai yra kumščių vartojimo ir kojų valdymo forma.

— Per kiek laiko galima išmokyti karati apsigynimo technikos?

— Apytikriai po metų gero darbo galima karati panaudoti apsigynimui.

— Teko girdėti, kad esi pasiekusi daug laimėjimų?

— Iki šiol laimėjau 55 trofėjus. 1970 m. laimėjau moterų čempionatą (National Karate Tournament). Taip pat pasiekiau karati juodojo diržo laipsnį.

— Girdėjome, kad vyksi į Aziją, kur bus sukamas filmas apie karati. Teko girdėti, kad šiame filme atliksi pagrindinį vaidmenį. Ar tiesa?

— Išvyka ir filmavimasis Azijoje jau atpuolė. Negaliu nutraukti mokslo. Ruošiuos komercinio meno studijoms.

— Ar patartum lietuvaitėms susipažinti su karati apsigynimo technika?

— Visiems lietuviams patariu išmokyti. Karati suteikia pasitikėjimą ir apsisaugojimą. Taip pat ugdo fizinę ir dvasinę galią. Jau daug merginų ir moterų suprato, kad, norint apsiginti nuo gatvės siaučiančių pavojų, reikia išmokyti apsigynimo technikos. Per paskutinius dvejus metus susidomėjimas karati pašoko 3%. Tačiau turju pasakyti, kad būtina pamėgti šią praktišką sporto šaką. Reikia pajusti pasitenkinimą. Neigiamu atveju visos pastangos bus nevaisingos.

AGENDA - 1974

Março

dia 30 - último dia para a entrega de pedidos para as bolsas de estudo da Comunidade Lituano Brasileira, na casa paroquial de Vila Zelina.

dia 30 - às 18 h, juramento dos excoiteiros e bandeirantes na Casa da Juventude em Vila Zelina.

dia 31 - às 9 h, reunião dos Ateitinkai na casa do Mons. Pio Ragažinskas, R. Frei Antônio Guadalupe, 64 - Vila Zelina.

dia 31 - às 20 h, reunião mensal do Grupo Literário. R. Nova Yorque 28, apto 32. (Família Petraitis.)

Abril

dia 6 - Pintura de ovos de Páscoa na escolinha lituana da Móoca, às 15 h.

dias 6 e 7 - Retiro da juventude (acima de 14 anos), em local a ser determinado, com a participação do sr V. Tubelis e da sra. E. Bacevičius, que falaram sobre o tema da Campanha da Fraternidade. Inscrições nas Casas Paroquiais da Móoca e de V. Zelina.

dia 7 - Danças folclóricas lituanas no programa "Caravela da Saudade"

dia 7 - às 14 h., reunião da Comissão geral do Congresso da Juventude na Bústiné (secretaria)

dias 12 e 13 - reunião dos representantes do Uruguai, da Argentina e do Brasil em Porto Alegre. Assunto a ser tratado: o Congresso Lituano de 1975.

dia 14 - às 6 h. Procissão da Ressurreição, em Vila Zelina

dia 28 - às 11 h, missa dos lituanos, no Rio de Janeiro.

Maió

dia 1 - o quinto dia de estudos sobre o Congresso será realizado na Casa da Juventude, em V. Zelina.

Junho

dia 9 - Dia de Confraternização dos Povos Bálticos, no centro Municipal de Campismo. Haverá almoço, culto ecumênico, ato solene e esportes.

Julho

(Em data a ser fixada) - Acampamento para os menores (8 a 14 anos) e para os maiores.

Agosto

dias 1 a 13 - Quarta exposição anual dos Países Bálticos a ser realizada na Praça Roosevelt.

AULAS DE LITUANO

Vila Zelina - às quartas e sextas, das 20 às 21:15 h., na Casa da Juventude, para os maiores de 14 anos. Aos sábados, às 9 h., para os menores.

Móoca - R. Juatindiba, 20, aos sábados das 15 às 17 h.

JAUNIMO KONGRESO ŽINIOS

Ketvirtoji III PLJK studijų diena įvyko sekmadienį, kovo 24, Henriko ir Janinos Valavičių vasarvietėje, Suarāo. Dalyvavo 36 jaunuoliai.

Pradėdami svarbiu klausimu, dalyviai iš klausė trumpą J. Valavičienės pastabų apie Kongreso ruošą, nuotaiką, asmeninį įnašą ir bendravimą. Diskusijose buvo išrašyta dvylika kongreso tikslų, apimančių Brazilijos lietuvių tikslus ir bendrus tokių jaunimo kongresų siekius.

Kaip jau seniai skelbta, trečiasis Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas prasidės Argentinoje 1975 gruodžio 20. Į São Paulį dalyviai atvyks apie gruodžio 30 ar 31. Čia bus pravesta studijų savaitė. Naujų metų balius, Kongreso uždarymas.

Diskusijose dalyvavo kone visi. Po Mišiu sekė pietūs. Antrame posėdyje Jonas Lukoševičius apžvelgė įvairių komisijų darbo sritis: finansų, studijų savaitės turizmo ir transporto, ryšių, būstines ir organizacinio komiteto.

Kadangi oras buvo geras, visi nugūžėjo į pajūrį pasimaudyti, bet ir tai kalbėdamiesi apie kongresą.

Trečiasis posėdis vyko komisijų ribose. Turizmo ir transporto komisija susitvėrė įvairių ekskursijų planus, kad iš kitų kraštų atvykę geriau pažintų Braziliją. Studijų savaitės komisija nutarė pasidalinti į grupes, kurios svarstyti atskirus dalykus: akademinę programą ir ūkio klausimus. Ši grupė kuo greičiau per Jaunimo sąjungos Ryšių centrą Čikagoje visiems kraštams išsiųs anketą apie pageidavimus studijų savaitės programai ir dalyviams.

Ryšių komisija, kuriai vadovuoja Robertas Magila, paruošė laišką Brazilijos lietuviams lietuviškai ir portugališkai apie bendrus Kongreso bruožus ir tikslus. Šis laiškas bus išsiuntinėtas pagal būstinės adresatą. Dauguma komisijos narių talkino per BLB rinkimus; tuo būdu lankys įvairius bairus ir vietas, stengdamiesi sudominti žmonių kongreso reikalais ir įtraukti jaunimo į komisijas.

Organizacinė komisija prašė kitų komisijų susirinkti kol kas bent kas dvi savaiti, kad darbas greičiau ir sklandžiau eitų. Visoms studijų savaitės komisijoms vadovauja kun. H. Šulcas.

Nutarta sekančią bendrą studijų dieną ruošti gegužės 1 Jaunimo namuose,

Vila Zelinoje, su pokalbiais ir diskusijomis nuo 10 iki 12 ir nuo 14 iki 18 val.

Prieš išvykdami visi dalyviai kartu su Valavičių šeima pagiedojo Kristinai "ilgiausių metų" jos 16-to gimtadienio proga. Įdomu, kad jos grupė turizmo mokykloje pasivadino tautinių šokių grupės "Nemuno" vardu, nors Kristina vienintelė lietuvaitė toje studentų grupėje.

Pasiruošus ir išjungus darban jaunimui, dabar bus prašoma suaugusiųjų prisidėti prie darbo, jį orientuoti, talkinti įvairiose srityse. Užtat tikimasi, kad sekančioje studijų dienoje jau dalyvaus ir jaunimas ir vyresnieji, kuriems rūpi jaunimo kongresas.

Studijų diena sekretoriavo Živile Jūraitytė.

Mano tėvai yra labai priešingi. Jie sako, kad elektrinė gitara sunaudoja daug elektros.

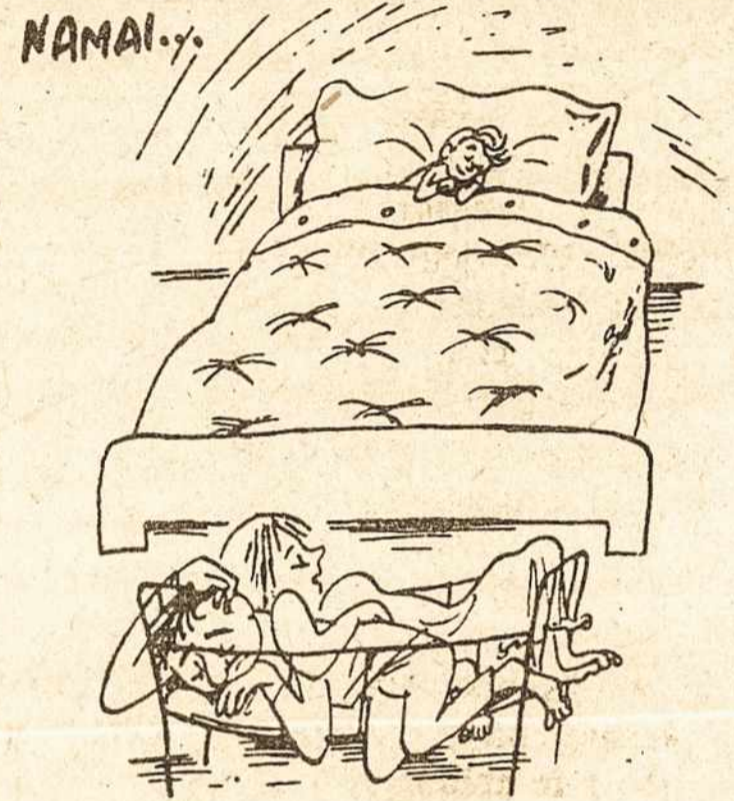
BALANDŽIO PIRMOJI...

— Gerai, sūneli, kad sugrįžai, bet ką dabar daryti su poilsiu, ar tu norėsi gulti į švorią lovą? „DRANGAS“

— Mane visada jaudina kūrinių turinys! Andrius DELTUVA

Rūpestingi tėvai

— Toks aukštas kalnas, o žemėlapyje dar nepažymėtas! Jonas DOCIUS

— ... o aš, tamsta direktoriau mano vaikystėje buvo labai sunki. Mirg.

IRUTĖ ir KESTUTIS

D. BASTYS

LITERATŪRA • DAILĖ • MOKSLAS

Dar viena kolona lietuvių Panteone

Poeto Kazio Bradūno "Pokalbiai su karalium"

V. A. JONYNAS

Kai eilių rinkinys taip pavadinamas, ataidi Vyt. Mačernio posmai:

Aš pažįstu karalių tavyje iš žingsnių aido
Ir iš akių blizgėjimo aštraus,
Nors kartais jos iš tavo liūdo ir pailgo voido
Man švietė giedrumu, audros nuskaidrinto dangaus.

Kiekvienas tavo žodis, išdidus, bet mielas,
Kiekvienas tavo mostas, laisvas ir platus,
Kalbėjo apie didžią, gražią sielą,
Praaugusią, lyg augštos medis girioje, visus medžius.

Zinia, poetas kalba apie monarchą perkeltine prasme. Jis apdainuoja dvasios aristokratią. Rodos, taip ir girdi jo balsą tą eilėraščių Mačernis labai mėgo deklamuoti, jauti, kad jame yra kiek narcisizmo. Vis dėlto jis užgauna kažkokią stygą širdyje. Ar karaliaus ilgėjimasis nebuvo giliai įsismelkęs lietuvių sielon, jo sąmonėn? Ar Krėvė nebandė iš poringųjų legendų sukurti Šarūno epą? Ar pats žodis "valdovas" nebuvo daugiareikšmis Pūnui ir kitiems?

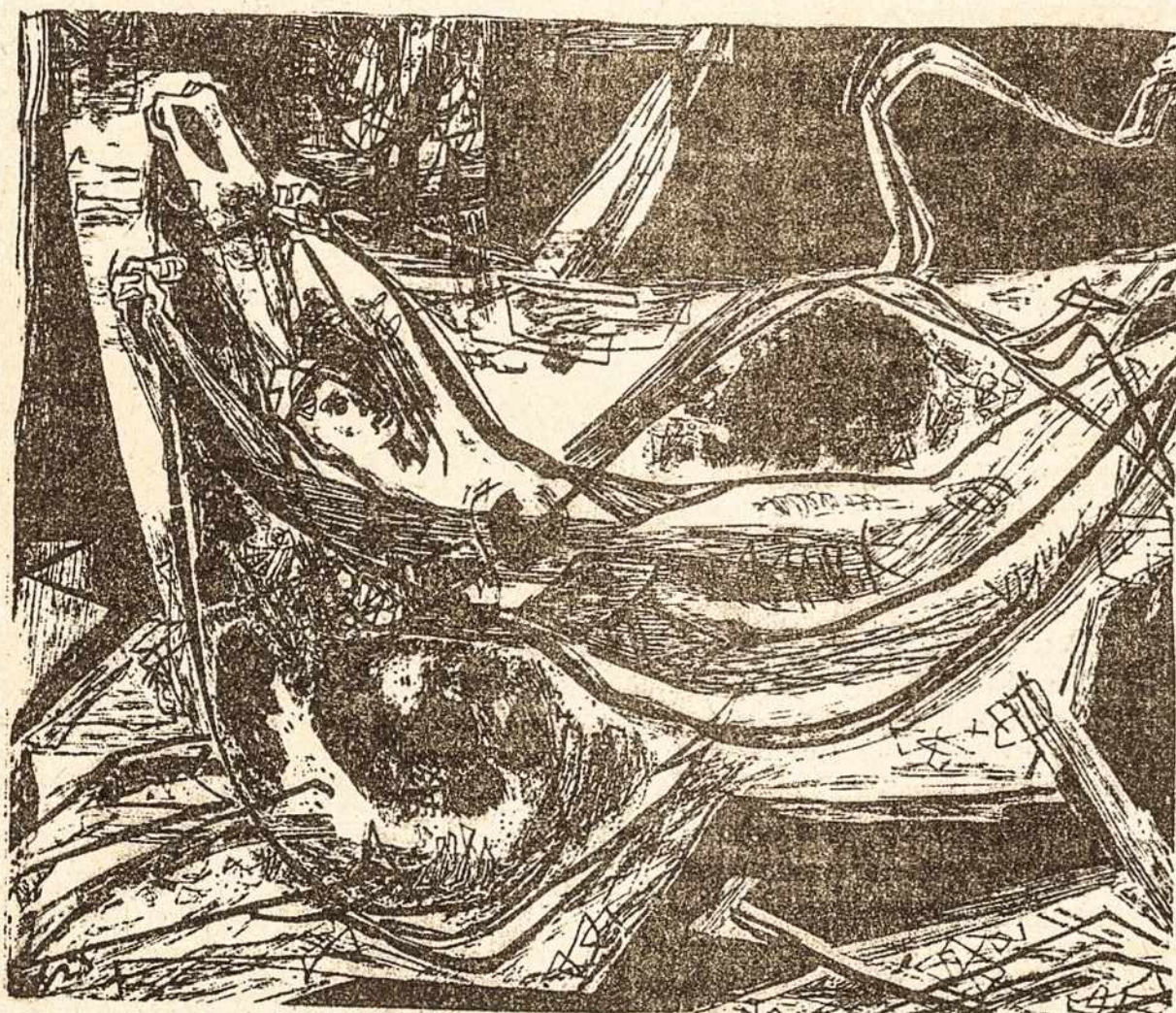
Jo sapnas, Geležinio vilko legenda, gal daug ir nesakė. Šviesusis Tu m a š sukūrė, sužinosim vėliau, daug poetiškesnę pilies statymo s a k m ė. Vilniaus, to "akmeninio augalo", kaip jį pavadins J. Vaičiūnaitė, įvaizdis mums buvo tasyk nerealus, kaip sakysim, dabar mūsų vaikams. Bet buvo Veliuona, kur krito karalius mūsų nuo pirmo parakinio užtaiso. Buvo Kauo senamiestis, Perkūno namai, visas amatininkijos Babelis — tolimi palikuonys tų račių, kalvių, kailiadirbių ir pirklių, kuriems atkėlė vartus Gediminas

savo privilegijomis. Konkretūs, apčiuopiami, išlikę dalykai. Toli pramatančio stratego ir organizatoriaus mostai. Buvo dinastija, nusibaigusi vėliau kaip ir visos, bet pradžioj tvirtai skelbusi tai, kas pakilu ir teisinga — religijų pakantą, Pax Lituania. To balso skambėsysis, jo valdoviška tarmė, apsiaustos Lietuvos šauksmas, prakirtęs geležinę kryžiuočių uždangą, pirmą kartą pasiekė plačią lietuvių giminę tik 1966 metais, kai Vilniuje buvo išleisti M. Ročkos versti "Gedimino laišakai"

Teko laukti poeto, jautraus tylai ir paslapčiai, kad žilo pagonies karaliaus žodis, jo sutartys, liudijančios jį kaip stambaus masto valdovą, — prašektų ne kanceliariniu raštu, bet natūraliu alsavimu, lietuvių mintijimu ir pasaulėjauta. Prireikė K. Bradūno vidinio regėjimo, kad sužerėtų anapus vandenynų, užtvarų ir šimtmečių klotų vaivorykštės lankas, kylas iš žemės ir grįžtas žemėn, tamsėjantis smaiguose.

Jieškojimas poezijos versmų istorijoje nėra naujas reiškinys K. Bradūno lyrikoj. Nuo "Vilniaus varpų", "Morėnų ugnių", kur jis pirmą kartą bandė vaizduotės galia suvokti Mindaugo slėpinį, K. Bradūnas nesiliauja jieškojęs Lietuvos alsavimo didžiųjų jos sūnų darbuose — Čiurlionyje, Donelaičiuje, dabar — Gedimine. "Pokalbiai su ka-

(tęsa 8 psl.)

Dail. V. K. Jonyno grafika, medžio raižinys — Europa, iš parodos Washingtono.

ŠI PUSLAPJ PARUOŠIA BLB
LITERATŪROS RATELIS —

NOBELIO PREMIJOS UŽ GYVŪNŲ
ELGSENOS STUDIJAS

Gyvuliai ir vabzdžiai tarp savęs susikalba

AL. TENISONAS

Nobelio premija, skirtą tyrinėjimams iš medicinos srities, perėjais metais gavo trys žymūs mokslininkai: 86 metų amžiaus austras Karl von Frish, 69 metų amžiaus austras Konrad Lorenz ir 66 metų amžiaus Britanijos (olandas) Nikolaas Tinbergen. Visi trys yra gyvūnijos elgsenos (psichologijos) tyrinėtojai specialistai.

Švedijos "Kakolinska Institutet", kuris skiria Nobelio premijas už mediciną, nurodo, kad šių mokslininkų tyrinėjimai šioje srityje davė labai svarbius rezultatus psichiatrijai ir psichosomatinių ligų geresniam pažinimui. Tai, kaip tvirtina šis institutas, yra labai svarbi galimybė imtis atsargumo priemonių mūsų aplinkoje gyvenantiems pasikeitimams, kurie gali būti pritaikomi žmogaus biologinei apsaugai.

Von Frish yra ypač žinomas savo bičių tyrinėjimais. Jis tyrinėjo būdus, kaip bitės tarpusavy bendrauja. Lorenz, kuris savo paskelbtais tyrinėjimų darbais yra labiausiai iš šios trejukės pasižymėjęs, tyrinėjo paukščius. Jis įrodė, kad jaunikliai paukščiukai reaguoja į kai kurias stimulus, prie kurių jie prieš tai nebuvo pamokyti. Tinbergeną institutas pagyrė už jo sąmojingus bandymus tyrinėjant gyvulius ir jo paskelbtas hipotezes.

Žmogus, kuris kalbasi su žvėrimis, tai Konrad Lorenz. Tai nėra pokštas.

Kalbasi su žvėrimis

Lorenz tikrai susikalba su žinduotiais, paukščiais ir žuvmis. Vienoje savo knygoje jis pasakoja apie mažą žąsyti, kuri jį naktį laikė savo kambaryje. "Vivivivi!", — čypsėjo nusigandęs žąsytis tamsoje. Tai reiš-

kia: "Aš čia, kur tu?" Lorenz atsakęs: "Gangangang!" (aš čia). "Vivivivi", — atsiliepė nusiramines žąsyukas: "Aš miegu. labanakt!"

Lorenz tyrinėjo būdą, kaip žvėrys tarpusavy susikalba ir jis išmoko tam tikrus garsus ir žymes, su kuriais jis pas savo studentuos ir kaimynuos sukeldavo sensaciją. Jis gyvena Bavarijos miškuose, žvėrių karalystėje. Ten galima jį matyti vedantį būrį ančiukų į ganyklą. Susirietęs eina jis būrio priekyje ir imituoja, kvarksi, kaip motina antis, kad būrys jį sekty. Vieną kartą sužeista kuosa atlėkė pas jį pasiskusti, kas su ja buvo atsitikę: "Jie buvo mane sugavę spąstais". Paukštis buvo patekęs į spąstus, ir žmogui išimant jį iš spąstų, jis tą žodį girdėjo tariant, įsisąmonino ir nebegalėjo pamiršti. Kitą sykį atsitiko, kad paukštis jį "įsimylėjo". Profesorius pasakoja tai norėdamas įrodyti, kad teorija, būk patinėliai paukščiai labiau prisiriša prie moterų, o patelės — prie vyrų, yra neteisinga. Šis paukštis buvo patinėlis ir jis ilgai viliojo Lorenzą prie savo lizdo. Be to, šis paukštis būtinai norėjo įkisti jam į burną slietkus, ką profesorius pagaliau ir leido, kad mielo paukščio neįžeistų.

Žvėrių elgesys ir kalba

K. Lorenz yra plačiai žinomas savo knygomis, kur jis žvėrių elgesį palygina su žmonių elgesiu. Vienas iš svarbiausių jo veikalų yra "Das sogenannte Boese" — Naturgeschichte ueber Agressie. Jis yra naujos "etologijos" mokslo, t. y. palyginamosios elgsenos mokslo, kūrėjas. Gimęs prieš 70 metų Vienoje, ten studijavęs, jis jau 25 metų amžiaus buvo Anatomijos

VERGIJOS KRYŽKELIUOSE

(Tąsą iš praėjo Nr.)

Stefanija Rūkienė

RUGIŲ LAUKUOSE

Tik jauti, kad labai skauda visus kaulus ir taip būni pavargęs, kad regis jau neatsikelsi. Tikrai moka pasaulinio rojaus kūrėjai išpausti iš pasmerktųjų paskutines jėgas. Jie mus ir paėmė atpratinti nuo maisto ir perauklėti.

Ryto penktą valandą pasigirsta žadinimas "mat peremat - vstavai" ir dar priduriama šlykščiausias kiekimas, kurio čia negalima pakartoti. Tikrai, kad prikėlus alkanus ir taip pavargusius "bradiagas", reikia ką nors sva-raus pasakyti. Šlykščiausias išsireiškimas dar pašlykštinti, savo velniška veido išraišką dar pažiaurinti, kad privertus darbo gyvulius kel-

tis ir paklusti. Visi kėlėsi tylai, kėlėsi klusniai, nes bijojo tįjūny skundų vyresnybei. Čia buvo dar baisesnė bausmė už botagą - tai partinių patikėtinių melagingi įskundimai. Jei tik vargšas tremtinys ar kolchozninkas ką nors murmtels ar parodys nepatenkinimą, tuojau bus apkaltintas, kad nepatenkintas sovietine santvarka, nenori dirbti kovojančiai valstybei ir padėti sunkiai kariaujantiems frontams. Karo metu tokius ne paklusniusius žadėdavo sušaudyti, o taikos metu duodavo dešimt metų kalėjimo.

Tyliai kėlėmės ir mes, tremtiniai. Tylėdami ir susimąstę pusryčiavome. Niekas nejuokavo ir nebuvo noro pasišaipyti iš tikrovės. Dvi valandas prigule, vėl einame dirbti. Niekas neskuba, bet visi juda ir dirba.

Kai paskaitai komunistinę periodiką ar propagandines brošiūras, randi auksinių straipsnių ir gražiai skambančių frazių apie dirbančiuosius. Visada priduriama, kad nėra viena kapitalistinė šalis taip nesirūpina darbininkija, kaip komunistų partija ir sovietinė valdžia. O ką sako tikrovė? Teisingas tos

tikrovės veidas - mano užrašai.

KULIMAS

Labai daug dirba ir milžiniškas statybas atlieka šeimynomis gyvenantieji vabzdėliai: skurzdės, bitės ir termitai. Šie gyvai yra laisvai susijungę į kolektyvus ir, atrodo, gražiai gyvena. Taip bent galvodavome. Bet dabar aš jau ir čia pradedu abejoti. O gal ir jie turi brigadininkus ir prižiūrėtojus?

Per savaitę mes labai daug padarėme, nors esame prievarta suvaryti kolektyvan ir nešame išprievartauto vergo našta, nes už... lyje su bizūnu stovi raudonųjų pastatytiems šuniškai atsidavęs urėdas. Nors ir dantis grieždami, nupiovėme didžiausią laukų rugių, sunešėme juos prie rigos ir sukrovėme didžiausią stirtą.

Mašinistas sutvarkė išklibusią kuliama, apsirūpino kuru jau pradėjome kulę.

Mane pristatė nuo mašinos šiaudų atimti. Darbininkai, atlikę nuo mašinos tarnybos, iš plataus lauko rankioja, vežioja rugių pėdus ir krauna antrą kūgį. Visi plūša ir prakaituoja už badmirišką duonos kąsnelį.

KAZYS BRADŪNAS (iš 7 psl.)

ralium" yra dar viena kolona gyvosios lietuviškos Panteonui.

"Pokalbiai su karalium" ne- nekia sukurti dirbtinį Gedimino kultą. Jei galima būtų pakal- tinti jų autorių kokiais tamsiais kėsiais, tai nebent noru nukel- dinti lietuvių literatūros pra- džią prieš Mažvydą, prieš var- gingus Jogailos iniciatyva pa- skleistus lietuviškų poterių teks- tus. Bet Bradūno piešiamas di- nastijos įkūrėjo portretas anaip- tol nėra apoteozinis. Ne "gene- roliškas". Palyginus su profiliu, kurį įtaigoja, sakysim, Lietuvių Enciklopedijos straipsnis VII- tam tome, hamletiškas Bradūno valdovas net neimponuojantis.

Prigludęs prie valdovo laiškų, kaip prie lietuviškosios re- likvijų, poetas klausosi širdies tuksenimo, slapto kuždesio apie žmogaus likimo saitus su tautos ir krašto likimu. Būdinga (skai- tytojas to iš karto nepastebės), kad Bradūnui nesvarbus chro- nologinis elementas. Nuorodos "Pastabose", atskleidžia, kad pokalbiuose autoriaus šoliuoja- ma, nepaisoma tekstų datų. Gal- būt intymiam dialoge, minties plėtotėj, kur pinasi mąstymo jė- ga su emocijos trapumu, tie zig- zagai neišvengiami.

Kiekvienas dvylikos skyrelių prasideda Lietuvos karaliaus balso užrašu, kurį palydi poeto meditacija. Kartais dvelkianti giedro vakaro rimtim, kartais iš- didi ir skausminga, kupina "at- viro nervo" intonacijų, dažnai lyriniu peizažu atkurianti pla- tesnes gelmes nei istorinės pra- eties vizija:

Betgi, valdove, dar tik rytas,
šventajam gojuje pats paukščių pabudimas...
Klausyk, kaip spraga aukuras,
Vaidilų pažarstytas,
Ir plaukia tolimas varpų gaudimas.
Ko krūptelėjai?
Ko tau neramu,
Kai tuo pačiu prakalbo du balsai,
O tu, pavargęs ilgu laukimu,
Varpų ir aukuro spragėjimo klausai?

Pauzių ir perkėlimų laiptais, ritimine slinktim, K. Bradūnas sugeba suteikti savo vidiniam regėjimui eleganti orumą. Nere-

tai jis pakyla iki pasigėrėtino ly- riškumo ir betarpiškos emoci- nės atvirybės, kaip pvz. V-tame pokalbyje:

Palauk, valdove, neskubėki.
Pirmiau taika su savimi ir su savais...

Dažnai eilučių lygus sruveni- mas užlūžta slenkščiuose. Vizijų planai susikeičia. Taip VI-tam pokalbiui medžiagą teikia iškil- mingo pasižadėjimo tekstas — Dauguvos vandens kelio saugu- mo sutartis: "Keliai abiejose Dauguvos pusėse, žemiau Eviast- os žiočių, turi būti saugūs kiek- vienam pirkliui tiek toli, kiek jis gali nusviesti ietį". Bradūnas pradeda eilėraščių ironiška ref- leksija:

Svetimasis pakelia ietį,
Prieš sviesdamas, viršum galvos.
Ar jis gali mane pasiekti
Šešių šimtų penkiasdešimt metų nuotolyje
Nuo Dauguvos?
Saugokis!
Gali!
Ooo! ...
Ir tą ietį krūtinėj nešu,
Ateidamas čia, karaliau,
Su perplėstu raštu.

Ir staiga pratrūksta analogija — šurpauš įvykio "Day of In- famy" vaizdas, kurį pergyvenom visi:

Stovi tankai prie Gudagojaus —
Po vikšrais sutrinta sutartis,
O šalia, begėdiškai atsilapojus,
Šoka mirtis.

Begėdiškai atsilapojusios mir- ties siautulio reginių, aliuzijų į išdavystes, tragiškų intonacijų vidiniame Bradūno regėjime nes- tinga (XI, XII pokalbiai). Ne- visi jie vienodai dramatiški ir taiklūs. Nelaikytumėm tų drą- saus pilietiško posmų pa- čiais iškilniais. Bet nesam linke, iš kitos pusės, smerkti tas jungtis, kaip publicistinį svetim- kunių poeto sukurtam poezijos pasaulyje.

Be abejonės, tai patriotinė, angažuota poezija, bet ji yra au- tentiška, brandi ir išjausta. Kai Bradūnas rašo: "Ir atėjau per nuteriotą Sūduvą, Žėruojančią Pilėnų pelenais", kaip kam tos ei- lūtės gali skambėti retoriškai. Artimiaus pažinusiems "Sūdu- voje pakrikštytą pagonį" sunku atimti jam teisę kalbėti žemės

vardu. Ir jei, kaip sakėme, rin- kinio filigranoj brėžiasi ne pro- metėjinio, bet paskalinio tipo Gedimino profilis, "l'homme traversé par les infinis", prieš- taravimų, abejonių, staigių po- sūkių žmogaus profilis, — tai gal todėl, kad Bradūnui archaji- nis mintijimas visad liks reali dimensija. Jam svetima mintis "prisijaukinti" istoriją. Gedimi- nas — čiurlioniškasis Rex, ku- rio mistinis kūnas žėruoja po- tui žarija nesurandamam karste po Katedros aikšte, kaip žmo- giška būtybė liks poetui neat- spėjamas slėpinys:

Griebliu vis tiek akimirka, ne amžinybė
Skeveldrą saulės Trakų ežere
Ir prerijų žvaigždes,
Kurios, kaip ugnys švystelia
Pro debesis Montanos ežere.

Ir visdėlto būdinga Bradūnui pirminės žmogaus ir gamtos gi- minystės pajauta leidžia jam ti- kėti intucijos galia:

Gal tik laike paklydome karaliau?
Gal būt, laike... Bet ne širdy...

Skaitytojas su tuo sutiks. Sun- ku būtų teigti, kad kaikurie rak- tažodžiai, simboliai, potekstės, kuriuos naudoja autorius, būtų visiems vienodai įtaigūs, bet muzikali rinkinio architektoni- ka, rišlūs asociacijų junginiai, žodžiu, knygos poetinė visuma suteiks visiems estetinio pasigė- rėjimo. Dar daugiau — jo po- veikyje kai kas bus paskatintas iš naujo susidomėti Lietuvos is- torija.

Baigiant tenka pažymėti, kad dailaus formato leidinį puošia itin nuotaikingas ir atitinkantis lyrikos dvasią dail. Vyt. O. Vir- kau aplankas bei iliustracijos

Kazys Bradūnas, POKALBIAI SU KARALIUM. Anno Domini 1323—1973. Čikaga, 1973, 70 psl. Išleido Mykolas Morkūnas. Gra- fika Vytauto O. Virkau Kaina— \$5.00. (Tėviškės Žiburiai)

ROČESTERIO MAYO KLINIKOS širdies chirurgijos skyriaus vedėjas dr. G. Danielsonas lankėsi Vilniuje ir skaitė paskaitas Lietuvos gydyto- jams apie įgimtų širdies ydų ir koro- narinės ligos chirurginį gydymą. Sve-

čias iš žymiosios amerikiečių klini- kos taipgi susipažino su lietuvių gy- dytojų pasiektais laimėjimais, chi- rurginės pagalbos sistema, dalyvavo prof. dr. A. Marcinkevičiaus atlieka- mose operacijose, dalijosi savo patir- timi su Vilniaus klinikinės ligoninės širdies chirurgijos specialistais.

NOBELIO PREMJA (iš 7 psl.)

Instituto Vienoje asistentu. Vė- liau bendrosios psichologijos do- centas Karaliaučiuje. Per II pa- saulinį karą mobilizuotas pa- teko į rusų nelaisvę ir grįžo tik 1948 m. Pradėjo dirbti Vienos institute. Iš ten persikėlė į Ba- variją ir nuo 1961 metų yra "Institut fuer Verhaltensfor- schung" vedėjas.

"Jei jūs pažįstate gerai žvė- ris, jūs pažįstate pats save", — sako Lorenz. Vienas iš jo tvirtinimų yra, kad "sintaksinė kal- ba" nėra vien tik pas žmones, bet ir pas žvėris. Lorenz netiki, kad viską gyvenime galima su- griauti ir iš naujo pradėti statyti. Marksas padaręs klaidą, kad visai užmiršęs instinktą.

Supranta bičių kalbą

Karl von Frisch, antras lau- reatas, buvo "tas pirmas žmo- gaus, kuris suprato bičių kalbą". Jis įrodė, kad bitės kalbasi ju- desių ir "šokių" signalais. Bai- gęs studijas Vienoje, nuo 1926 metų profesoriauja Muencheno universitete. 1927 m. išėjo jo knyga "Der Tanz der Bienen" — bičių šokis.

Trečias laureatas, prof. N. Tinbergen, gimęs 1907 m. Ha- goje. Baigęs Leideno universi- tetą, jis nuo 1940 metų skaitė lekcijas Leideno universitet. 1949 m. pradėjo profesoriauti Oxfordo universitete (Draugas)

MŪSŲ PADANGĖJ

LIET. R. Kat. ŠV. JUOZAPŲ BENDRUOMENĖS nariai prašomi sumokėti nario mokesį pas J. Masiulį, R. Ciclames 641 - Vila Bela arba pas K. Trūbą, Jaunimo namuose. Vyrams 3 kr., moterims 2 kr. kas mėnesį. Nesumokėję neturi balsavimo teisės visuotiniame susirinkime. —Dėkinga už dėmesį Valdyba.

UŽSIMOKĖJO UŽ M.L.
Ant. Dambrauskas 30 kr., J. Tatarūnas, Sr. 35 kr., D. Dikinis 36 kr., Aleks. Suveizda 40 kr. Jiems nuoširdus ačiū.

Administratorius.

TARĖSI IMIGRANTŲ KAPELIONAI
Kovo 22 Colégio Sião patalpose São Paulo arkivyskupijos

asmeninių parapijų, tautybių ir migrantų kapelionai ištisą dieną tarėsi su arkivyskupu ir vyskupijos pareigūnais. Programa paruošti padėjo ir kun. Pr. Gavėnas iš V. Zelinos. Lietuvos atstovavo kun. St. Šileika ir kun. P. Daugintis.

Diskusijose ir pokalbiuose buvo pabrėžti ivairūs sunkumai šiame pastoracijos darbe. Imigrantų pastoracijos raštinė yra Consolação bažnyčioje.

lus apibudino Janinos Valavičienės pokalbio metu. Popiet vyko įvairių komisijų posėdžiai. Plačiau 5 psl.

STIPENDIJŲ LAIKAS

BLB Jaunimo stipendijų komisija renkasi posėdžiui sekmadienį, kovo 31, 10 val. Jaunimo namuose. Prašymai turi būti paduoti kun. Šulcui ar kitiems komisijos nariams iki kovo 30 d.

LONDRINA, PR.

Prof Rimgaudas Jūraitis, dėstąs Londrinos universitete, liepos mėnesį skaitys paskaitą Brazilijos fizikų konferencijoje Recife mieste. Jo žmona, Emantė Mikuckytė-Jūraitienė kovo 24 dalyvavo jūros gyvūnijų studijoje São Sebastião pajūryje

Wisconsin, JAV. universiteto prof. A. Matulis skaitė paskaitas Stockholmo universiteto Slavistikos institute Švedijoje. Jo tema - baltiečių įtaka vokiečių bei slavų literatūrai.

„Lituanus“ žurnalas, informuojąs angliškai kalbančius ir mokslo įstaigas apie Lietuvą, per visus savo gyvavimo metus išsiuntė apie 16 milijonų žurnalo puslapių su informacijomis apie Lietuvą ir Pabaltijo valstybių klausimus. Siunčiamas į 93 kraštus.

Kanados lietuvių spauda ragina įvairią istorinę medžiagą siųsti Kanados Valstybiniam archyvu, Tautiniam archyvų skyriui. Kadangi namuose ar šiaip privačiose rankose idomūs dokumentai, knygos fotografijos, raštai ir kiti vertingi dalykai neretai žūsta, lietuviai nutarė pasinaudoti valdžios išlaikomu ir prižiūrimu archyvu, skirtu tautinėms grupėms.

Pabaltiečių delegacija lankėsi pas Kanados Ministrą pirmininką P.E. Trudeau, išgaudami užtikrinimą, kad Kanada nesutiks su jokių valstybinių sienų Euro poje legalizavimu.

Liet. Kat. B-nės choras šv. Kazimiero atilaiduose kovo 3. (Nuotr. R. Idikos)

RELIGINIAME GYVENIME

JAV katalikų metraštis rodo, kad katalikų skaičius per 1972 metus paauogo 69,437 asmenimis, tačiau katalikų nuošimtis sumažėjo 0,2%. Pasirodo, katalikų prieauglis esąs proporcingai mažesnis nei bendrojo JAV gyventojų vidurkio. Per tuos pačius metus vienuolių kunigų skaičius JAV padaugėjo 52, o pasauliečių skaičius 504 sumažėjo. Seserų šiais metais 3,860 yra mažiau nei pernai, o broliukų — 539 mažiau nei pernai. Klierikų skaičius 1,183 sumažėjęs.

ŠVEICARIJOS katalikai sudaro 46,2% visų 6,500,000 gyventojų. Veikia 1,691 katalikų parapija, aptarnaujama 4,357 kunigų. Dar ten darbuojasi 9,056 seserys ir 471 brolis.

KATALIKŲ BAŽNYČIOS STATISTIKA

1973 m. Vatikano metraštis rodo, kad 1972 m. gruodžio 1 d. iš viso Katalikų Bažnyčioje buvo 4,149 vyskupai ir 116 kardinolų, kurių 2 kardinolais buvo paskirti Pijaus XI, 15 — Pijaus XII, 26 — Jono XXIII ir 73 — Pauliaus VI. Šiuo metu pasaulyje yra 2,172 vyskupijos, 1,977 titulinės vyskupijos, 101 prelatūra, 22 abatijos, 11 apaštališkųjų administratūrų, 85 apaštališki vikarijantai, 26 egzarchatai (rytų apeigų vyskupijos), 72 prefektūros, 26 kariniai vikarijantai ir 94 tautinės vyskupų

konferencijos. 1972 m. mirė 4 kardinolai ir 89 vyskupai; 30 vyskupų bei arkivyskupų išėjo į pensiją, naujų vyskupų bei arkivyskupų buvo paskirta 122. Per tą patį laikotarpį Vatikanas užmezgė naujus diplomatinius ryšius su 73 valstybėmis. Šiais metais metraštis išleistas vėl lotynų kalba, vietoj pastaruosiu metu vartotos italų kalbos, kuri pasirodė nepraktiška, nes lotyniškai mokančių dvasiškių pasaulyje yra daugiau, negu itališkai.

VISO pasaulio katalikų vyskupų sinodas vėl šaukiamas 1974 m. spalio mėn. susirinks Romoje. Visų kraštų vyskupų konferencijoms bus išsiuntinėtis ankėtos apie nagrinėtiną temą, kuri yra „Moderniojo pasaulio krikščioniškumas“.

KOLUMBIJOJE iš 22 milijonų gyventojų esą 97 procentai katalikų, kuriuos aptarnauja virš 6000 kunigų, vadovaujamų 69 vyskupų.

ČEKOSLOVAKIJOJE šiuo metu yra 4,690 parapijų, bet trečdalis jų neturi kunigų. Iš viso dabar Čekoslovakijoje yra 3,500 kunigų, kurių aštuntadaliui draudžiama eiti kunigišką pareigą. Taipgi ten yra 7,200 seserų, kurios dirba psichiatrinėse ligoninėse, o kaikurios senelių prieglaudose. Kunigystei vis dėlto ruošiasi dar 560 jaunuolių

„NEMUNAS“ TELEVIZIJOJE

Sekantį sekmadienį, balandžio 7 „Nemuno“ šokėjų grupė pasirodys portugalų programoje „Caravela de Saudade“.

JAUNIMO REKOLEKCIJOS

Verbų savaitgalį, šeštadienį ir sekmadienį, balandžio 6 ir 7 d., jaunimas nuo 14 metų kviečiamas dalyvauti rekolekcijose, kurių metu pašnekesius praves J. Tubelis, E. Bacevičienė ir kiti. Kadangi vietų skaičius ribotas, kviečiami apie dalyvavimą pranešti iš anksto klebonijose.

IV-TOJI STUDIJŲ DIENA

Sekmadienį Suarone 36 jaunuoliai dalyvavo ketvirtoje studijų dienoje, ruošdamiesi III Pasaulio lietuvių jaunimo kongresui. Kongreso ruošos nuotakas ir paties kongreso tiks-

Staiga mirus

A. A.

ALBINAI BARZDUKIENEI,
Pasaulio Lietuvių Bendruomenės garbės pirminkui STASIUI BARZDUKUI, jo šeimai ir artimiesiems reiškia gilią užuojautą

Brazilijos Lietuvių Bendruomenė

MŪSŲ ŽINIOS

V. Zelina

METINIAI ATLAIDAI

Pereitą sekmadienį, kovo 24 prieš 11 val. Mišias buvo šventoriuje procesija, kokios jau seniai parapiečiai nematė. Tris kunigus lydėjo vyrų brolija, tautiniais rūbais pasipuošę vaikai, Maldos apaštalavimas su vėliava ir kiti parapiečiai. Giedojo moterų grupė. Procesijai įėjus į bažnyčią, „Pulkim ant kelių“ giedojo L.K. Bėnės choras, kuris aukojimo metu išpildė giesmę šv. Juozapo, parapijos globėjo, garbei.

Aukojimo procesija buvo graži ir jaudinanti. Įvairūs parapiečiai nešė duoną vyną, vaisių pintinę, lietuvių šeiminių aukas parapijos globėjo šventei. Po Mišių Jaunimo namuose buvo vaisės, gražiai pabendrauta, o po to rodyti filmai.

Kalbėdamas Vyrų brolijos vardu Jonas Paukštys priminė, kiek darbo lietuviai įdėjo statydami bažnyčią, kleboniją, Jaunimo namus, mokyklą, ir kiek mažoji lietuvių kolonija Brazilijoje yra pasiekusi.

Atlaidų pamokslą sakė šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. P. Daugintis.

ATEITININKAI RENKASI

ATEITININKAI RENKASI

Sekmadienį, kovo 31, 9 val. ryto prel. P. Ragažinsko namuose, R. Frei Antonio Guadalupe, 64, bus ateitininkų susirinkimas.

Daugiau žinučių - 9 psl.

TĖVŲ KLUBAS

Svarbus Tėvų klubo „Vyties susirinkimas šaukiamas penktadienį, kovo 29, 20 val. klubo būstinėje. Visi nariai prašomi dalyvauti, nes šiame susirinkime bus galutinai nutarta, kas darytina su kasos pinigais.

Valdyba siūlo įsigyti didelę palapinę, kuri tarnautų ir tėvams ir jaunimui. Palapinė būtų ir stovyklavimo įrangų tolimesnio įsigijimo pradžia, ir tuo pačiu, tikimasi, vystytų artimesnį bendravimą tarp tėvų ir jaunimo.

SKAUTŲ ĮŽODIS

Pirmą kartą, po ilgos pertraukos, iš Brazilijos lietuvių jaunimo tarpo pirmųjų penkių skautų ir skaučių įžodis įvyks Ramovėje, kovo 30, 18 val.

VEIKLOS KALENDORIUS 1974

Kovo 30 baigiasi laikotarpis BLB stipendijų prašymams iteikti (kun. H. Šulcui ir komiteto nariams).

Kovo 30 Jaunimo namuose skautų ir skaučių įžodis, 18 val.

Kovo 30, 20 val., pirmasis ketvirtųjų Literatūros būrelio metų pobūvis (pas A. D. Petraičius)

Kovo 31, 16 val. Liet. Kat. šv. Juozapo Bendruomenės visuotinis susirinkimas Jaunimo namuose.

Kovo 31, 17 val. šv. Kazimiero koplyčioje Mišios ir gavėnios pokalbis.

Kovo 31, 10 val. Zelinės klebonijoje Stipendijų komisijos posėdis.

Kovo 31, 9 val. prel. P. Ragažinsko bute, R. Frei Ant Guadalupe, 64, ateitininkų susirinkimas.

Balandžio 1 SP Pabaltiečių komiteto posėdis Estijos konsulate 19:30 val.

Balandžio 6, 15 val. šv. Kazimiero parapijos patalpose. Mookoje, margučių dažymas.

Balandžio 6 Jaunimo susikaupimo dienos rekolekcijos, nuo 14 m. amžiaus.

Balandžio 7, 10 val. Caravela de Saudade TV programoje šoka „Nemunus.“

Balandžio 7 11 val. Vila Zelinoje Verbų pašventinimas ir Mišios lietuviškai.

Balandžio 11. Didžiojo ketvirtadienio apeigos V. Zelinoje, 19:30

Balandžio 12, Didžiojo penktadienio apeigos Zelinoje 15 val. ir procesija 18 val.

Balandžio 13. Velykų vigilija Zelinoje 19 val.

Balandžio 12-14. Porto Alegre, RS, Argentinos, Urugvajaus ir Brazilijos jaunimo atstovų pasitarimas apie Jaunimo kongresą.

Balandžio 14. Velykos, 6 val. Prisikėlimo procesija Vila Zelinoje.

Balandžio 14, 11 val. pamaldos Rio de Janeiro.

Balandžio 28, 11 val. lietuvių pamaldos Rio de Janeiro.

Gegužės 1, penktoji jaunimo studijų diena Jaunimo kongreso temomis.

LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ ŠV. JUOZAPO BENDRUOMENĖS NARIŲ VISUOTINIS SUSIRINKIMAS

Monsinjoras Aleksandras Arminas, L.R.K. šv. J. BENDRUOMENĖS pirmininkas, šaukia visuotinį, metinį visų narių susirinkimą, įvyksiantį 31 d. kovo mėn. (Março) 1974 m., 16 val., nuosavoje būstinėje, Rua Inácio 671 - (Jaunimo Namuose) - Vila Zelinoje, São Paulo, su sekančia Dienotvarka:

- 1) Pereitojo protokolo skaitymas;
- 2) Valdybos pranešimas-apyskaita;
- 3) Kasos pranešimas;
- 4) Turty Globėjo pranešimas;
- 5) Revizijos komisijos pranešimas;
- 6) Įvairūs reikalai.

Nesusirinkus 2/3, nario mokestį užsimokėjusių narių, po pusės valandos (16:30 val.) bus antras šaukimas, galiojantis su bet koku dalyvaujančių narių skaičiumi.

Monsinjoras Aleksandras Arminas
Pirmininkas

KAZIMIERAS

SUSITELKIMO VALANDOS

su Šv. Mišiomis, Graudžiais verksmais, Kristaus kančios pa-vaizdavimu, religiniu pokalbiu bus Šv. Kazimiero parapijoje šį sekmadienį, kovo 30 d., 15 valandą.

Kviečiu tautiečius dalyvauti SUSITELKIMO VALANDOSE prie mūsų Išganytojaus kryžiaus - taip apmąstyti Jo skaudžią kančią, atsilipti į Jo kenčiančią meilę, padėti širdžiai pajusti Jo kančių dydį, Graudžiais verksmais drauge apgiedoti Jo sopulius, mirtį ir savo nuodėmes bei paaukoti permaldavimo ir padėkos auką - šventas Mišias.

Juk paskutinės Gavėnios savaitės ir dienos yra skirtos Kristaus kančiai pagerbti - jas pajusti, suprasti, su pagarba atsidėkoti, ir patiems dalyvauti Velykų paslapyje: atsilipti už jaučiančią meilę, gailėsčiu, Velykine išpažintimi, komunija, atsinaujinimu.

Mūsų tikinčiam protui, širdžiai ir valiai reikalingi tie įsigilinimai, motyvai, pergyvenimai paskatos ir gyvos religinės išraiškos.

Tai jie mus įgalina gyventi tikėjimo dvasioje, pilnai dalyvauti Velykų paslapyje ir Ve-

Dalyvaus ir brazilų skautų sąjungos UEB atstovai. Kviečiami dalyvauti visi, kurie nori. Naujieji skautai parodys savo pratybų rezultatus.

SUGRĮŽO "DĖDĖ JUOZAS"

Kun. Juozas Šeškevičius vasario 26 išvyko atostogoms ir aplankė kone visą Amazoniją, pasiekdamas Rio Negro ir Belem sritis. Manaus mieste susitiko su kun. K. Bėkšta, SDB. Iki Belem buvo gavęs bilietą veltui. Grįžo kovo 22 d.

Kaip žinoma į kun. Šeškevičiaus įsteigtą ir pastatytą „Instituto Rural“ dabar įsijungė

lykų šventese.

Pasinaudokite tad šiomis Susitelkimo valandomis, Didžiosios Savaitės apeigomis, Kryžiaus keliais, dvasiniais skaitymais, eilėraščiais, giesmėmis ir visom kitom priemonėm atsinaujinti, sustiprėti tikėjimo, Jėzaus meilės ir atgailos dvasioje.

Klebonas P. Daugintis

PAMALDŲ TVARKA DIDŽIAJĄ SAVAITĘ

VERBŲ SEKMADIENI
8 val. Verbų šventinimas ir Mišios.

DIDĮJĮ KETVIRTADIENI
19:30 val. Paskutinė Vakariėnė Mišios.

DIDĮJĮ PENKTADIENI
15 val. Kryžiaus pagarbinimas ir kitos apeigos. Priimama šv. Komunija.

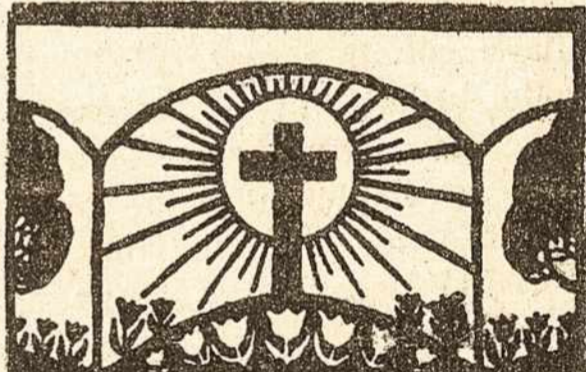
DIDĮJĮ ŠEŠTADIENI
19 val. Ugnies šventinimas ir kitos apeigos.

VELYKŲ SEKMADIENI
8 val. Velyku Mišios.

— 9.30 val. Mišios V. Jačanā

16,30 val. Utinga, gi Bom Retire tą sekmadienį šv. Mišių nebus.

Kiekvieną dieną valandą prieš pamaldas bus klausoma išpažinčių.

ADELĖ URBANAVIČIENĖ

mirė kovo 23 d palaidota vyrą Vladą, vaikus Alfredą Vandą ir Reginę Buvo 75 metų. Palaidota V Formosa kapuose.

trys kunigai, kurie dirbą užmies tyje, setengdamiesi išvystyti apylinkės koplyčių bendruomenes

MŪSŲ LIETUVA

NOSSA LITUANIA

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP

Diretor responsavel
Dr. JOSÉ FERREIRA CARRATO
Redator: Jonas Kidykas
Administrador: P. Daugintis

METINĖ PRENUMERATA: 36 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 170 kr. Paskiro numerio kaina: 70 centavų. Užuojautos ir sveikinimai nuo 10 kr. pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekius rašyti „Pedro Daugintis“ vardu

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy, pertvarko savo nuožūra. Nenaudoti rastai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomone. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis spausdinamas antradienį. Todėl vietinės žinios ir pranešimai 9 - 10 puslapiams redakcijai išteiktini neveliau, kaip iki pirmadienio pietu